

Monumentnummer*: 517651

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **27 december 2000**
Kadaster deel/nr **82793/95**

Woonplaats* **Amersfoort** Gemeente* **Amersfoort** Provincie* **Utrecht**

Locatiennaam **Amersfoort** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Amersfoort** Sectie* **D** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **3043**

Omschrijving**

Omschrijving

De hoofdvorm van het voormalige RETRAITEHUIS ("St Alphonsus") is T-vormig en kan worden onderverdeeld in een langwerpige woongedeelte, evenwijdig aan de openbare weg, met in het midden daarachter een kapel, die de stam van de T vormt. Bij het complex behoren lagere ruimten - met plat dak - die zowel links als rechts achter het hoofdgebouw zijn aangebracht. Delen hiervan zijn van later datum en deze vallen daarom buiten de bescherming. Het hoofdgebouw ligt op enige afstand van de openbare weg en is middels twee oprijlanen links en rechts te bereiken. Het terrein wordt begrensd door een gele bakstenen muur met afgeknotte pijlers.

De bouwstijl laat zich typeren als een persoonlijke en sobere interpretatie van stijlen als rationalisme, neorenaissance en chaletstijl voor het woongebouw en neogotiek voor de kapel.

De symmetrische voorgevel (zuidzijde) van het hoofdgebouw is langwerpige en kan onderverdeeld worden in een risalerend middendeel, zes traveeën breed, met drie bouwlagen en twee flankerende vleugels, ieder zeven traveeën breed, met twee bouwlagen. Elk van de drie delen heeft een eigen schilddak, dat in het midden onderbroken wordt door een topgevel met steekkap en het overstek geeft tezamen met het houten beschot in de topgevel een landelijk karakter aan het gebouw. Op het hoogste punt van de middentopgevel is een kruis geplaatst. Op het dak, dat bedekt is met oranje kruispannen, bevinden zich dakkapellen, bestaande uit

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een driedelig strokenvenster onder een lessenaarsdak, die de linker en rechter topgevel flankeren. In een later stadium zijn veluxvensters geplaatst.

De topgevel is in de middenrisaliet twee traveeën breed, de topgevels in de vleugels zijn ieder één travee breed. De vensters in de eerste bouwlaag worden overspannen door een natuurstenen latei met daarboven een segmentboog. Deze ontbreken in de tweede bouwlaag, behalve in de middenrisaliet en onder de topgevels in de vleugels. In de derde bouwlaag van de middenrisaliet en in de toppen van de topgevels bevinden zich lage tweelichts vensters. In de topgevel van de middenrisaliet zijn tweelichts vensters met achtlichts bovenlichten geplaatst. Sterke overeenkomsten met nummer 55 vertoont de inpandige entree, die precies in het midden onder een grote halfronde natuurstenen boog is geplaatst. Boven de natuurstenen boog bevindt zich een door natuursteen omlijst veld waarop de naam Sint Alphonsus is aangebracht. De dubbele deuren met bovenlichten en zijvensters zijn te bereiken middels drie natuurstenen treden.

Geheel links naast de hoofdgevel bevindt zich de toevoeging, die W.C.A. Kroes heeft ontworpen in de stijl van het hoofdgebouw. Het betreft een blokvormige uitbreiding met twee bouwlagen en een plat dak, waarin op regelmatige afstand vensters zijn aangebracht.

De achtergevel wordt door de in het midden gesitueerde priesterkoor gedomineerd. Dit priesterkoor bestaat uit drie zijden, met daartussen steunberen. In de uit baksteen opgetrokken muren zijn spitsboogvensters aangebracht. Boven het priesterkoor steekt het zadeldak van het schip uit, dat bekroond wordt door een open dakruiter. De goothoogte van het zadeldak is gelijk aan de goothoogte van het hoofdgebouw. Het priesterkoor wordt geflankeerd door lage rechthoekige ruimten met plat dak, die voorheen dienst deden als sacristie en berging.

Verder teruggelegen zijn de twee bouwlagen met het samengestelde schilddak van het hoofdgebouw zichtbaar. De muren zijn sober gedetailleerd en de rechthoekige tweelichts vensters met achtlichts bovenlicht zijn regelmatig over de gevel verdeeld. Links voor de achtergevel van het hoofdgebouw bevindt zich een moderne uitbreiding met plat dak en glazen wanden.

De linkerzijgevel wordt gedomineerd door een één bouwlaag hoge vleugel, die bedekt is met een zeer flauw hellend schilddak. De muren van de vleugel, die voor de helft bestaat uit een veranda, zijn opgebouwd uit grote glasoppervlakken, die door smalle muurdammen worden onderbroken. Geheel doorlopend zijn de bovenlichten, die een fijnmazige roedenverdeling hebben.

Opmerkelijk is de verder teruggelegen muur van het schip. Deze muur is direct verbonden aan het hoofdgebouw. Om de verschillende functies achter de muur tot uitdrukking te brengen heeft de architect links drie spitsboogvensters aangebracht en rechts daarnaast een kruisvenster. Zo geeft de venstervorm de overgang van woongedeelte naar kapel aan.

De rechter zijgevel wordt gedomineerd door later de toegevoegde grote zaal, die buiten de bescherming valt. Links bevindt zich de zijgevel van het hoofdgebouw, waarin moderne vensters zijn aangebracht, die eveneens buiten de bescherming vallen. Verder teruggelegen bevindt zich de zijmuur van de kapel die spiegelbeeldig identiek is aan het linkerzijaanzicht.

Opmerkelijk is een als grot gebouwde toegang tot een kleine kapel, die aan Maria is gewijd en die gelegen is onder de voormalige sacristie.

Van het interieur dient met name de hoge centrale hal te worden genoemd, die ruimte biedt aan een met een smeedijzeren leuning gedecoreerde dubbele trap. In de gangen een tegelpatroon op de vloeren.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het voormalige retraitshuis met kapel en grot, van algemeen belang vanwege zijn architectuurhistorische waarde als gaaf en zeldzaam voorbeeld van een eclectische bouwstijl, alsmede van het bouwtype retraitshuis. Het gebouw heeft tevens cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een gebouw met een functie gericht op de levensbeschouwing. Het gebouw is van ensemblewaarde in relatie tot het moederhuis Sint Joseph, eveneens ontworpen door H. Kroes. Beide panden nemen in het oeuvre van H. Kroes een belangrijke plaats in.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Klooster, kloosteronderd

Functie

Klooster